

Jak se představujeme

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz

K vytvoření výukového materiálu byly použity informace získané z knihy Ladislava Špačka: Malá kniha etikety pro každý den.

1. Jak se představujeme

Jak se představujeme

Aby se mohli účastníci společenské akce společně bavit, musejí se znát nebo se poznat. Pro toho, kdo nebyl představen společnosti, je velmi trapné pohybovat se mezi lidmi, navazovat s nimi hovor, vstupovat do konverzace, protože si připadá jako vetřelec. Teprve okamžikem, kdy je představen (nebo se představí sám), může být osloven jménem, ostatní vědí, o koho jde a jak s ním hovořit, stává se plnohodnotným členem společnosti. Představování (se) patří mezi obtížné disciplíny v oblasti společenského styku, protože vyžaduje pohotovost a jistý šarm. Kdo se představuje jako první? Ve společnosti si nejsme všichni rovni, někteří lidé jsou společensky významnější, jiní společensky méně významní.

Jestliže se spolu setkají dva lidé, společensky významnější nesmí zůstat ani na okamžik na pochybách, s kým to vlastně hovoří. Jeho společensky méně významný protějšek musí strpět, že nejprve je představen on a teprve pak se dozví, komu se vlastně představil či byl představen.

Muž se představí, ale žena nabízí ruku

Správný postup je tedy tento: Muž se představí ženě jako první a nato se představí žena muži, nebo nejdříve představí hostitel muže ženě a potom ženu muži. Součástí představování je ovšem i vzájemné potřesení rukou a tady pozor: jestliže se jako první představuje méně významná osoba (muž), ruku podává nejdříve společensky významnější osoba (žena). Ten, kdo se představuje, musí přemoci svoje nutkání spolu s vyslovením jména nabídnout ruku a nezbyvá mu než vyčkat, až mu ruku nabídne jeho protějšek, obvykle v okamžiku, kdy se představuje také. Společensky významnější osoba musí mít totiž prostor pro odmítnutí kontaktu; to kdyby dáma zjistila, že je naprosto nepřijatelné, aby se pozdravila s mužem, který se jí představuje. Pak může pouze úklonou hlavy či zvednutým obočím dát najevo, že ví, o koho jde, a důstojně odkrácet. Ve společenském styku ovšem k tak striktním demonstracím odporu nedochází. Naopak, seznámení musí provázet úsměv.

Při představování vyslovíme zřetelně svoje jméno a příjmení. Řekneme tedy „Jakub Malý“ nebo „Markéta Ježková“, a to v tomto pořadí. Opačně se z evropských národů představují jen Maďaři, ti uvádějí nejdřív příjmení a pak křestní jméno. Vyslovení křestního jména je důležité i proto, abychom poskytli našemu protějšku čas připravit se na zapamatování si našeho příjmení. Vyhrkneme-li na něj „Muk“, ani nepostřehne, že něco zaslechl, natož aby byl připraven si jméno uložit do paměti. Při vyslovování křestního jména se sluchové analyzátoři připraví na přijetí toho nejdůležitějšího, tedy příjmení. Jestli nás představuje třetí osoba, obvykle uvádí tituly, oba představující si už říkají jen své jméno: „Rád bych vám představil svého kolegu z fakulty, docenta Jakuba Malého. Jakube, dovol, abych ti představil svou advokátku, doktorku Markétu Ježkovou.“ „Jakub Malý, těší mě.“ „Markéta Ježková, ráda vás poznávám.“ (Uvádíme-li titul a jméno, nemusíme už říkat „pan“ nebo „paní“, titul nahrazuje toto označení. „Pan docent Jakub Malý“ je už trochu těžkopádné označení.) Ke jménu připojíme zdvořilostní formuli „těší mě“ nebo „rád vás poznávám“ a podobně. Můžeme být i méně formální a říct jen „dobrý večer“. Chceme-li být originálnější, vymyslíme si jinou větu, například: „Už dlouho jsem se s vámi chtěl seznámit, hodně jsem o vás slyšel.“ Představujeme se vždy vestoje, muži si zapnou sako. Ženy sice mohou sedět, když se jim představuje muž, ale představování je silnější akt než pouhé podání ruky, u kterého žena běžně zůstává sedět. Raději by měla vstát, zvláště, kdyby se jí představoval starší muž, a vždy, když se seznamuje se ženou.

Když někdo přichází do společnosti, je na hostiteli, aby ho představil ostatním. Je-li společnost malá, tři čtyři lidé, může ho představit každému zvlášť, ale při větším shluku lidí je lepší upoutat pozornost a říct: „Dámy a pánové, dovolu, abych vám představil pana Karla Novotného, ředitele divadla, s manželkou Kamilou.“ Oba nově příchozí se jen s úsměvem ukloní a vmísí se mezi hosty. S každým si už jen podají ruku a hosté se jim představují. Zapeklité situace řešíme, potřebujeme-li seznámit více osob najednou. Nesnažme se postupovat u všech přesně podle pořadí společenské významnosti, na tu si dáme pozor jen u prvních dvou tří, pak raději dáme přednost spontánnosti, aby představování neskončilo v těžkopádné bezradnosti. Určitě musíme upřednostnit toho nejvýznamnějšího ze skupinky, nepokoušejme se ovšem během tří vteřin sestavit žebříček společenské významnosti všech šesti nebo osmi lidí. Jestliže se na recepci setkají dva páry, které se neznají a mají zájem se poznat, musí jeden párů vyvinout iniciativu k seznámení. Nejpřirozenější je, když muž méně významného (třeba mladšího) páru se nejprve představí svému protějšku, pak jeho partnerce a představí svou partnerku. Druhý pár pak učiní stejně. Ruku ovšem podává významnější pár.

Vždy je však nejšíkvnější, když se představování ujme třetí osoba. Obvykle to bývá hostitel nebo společný známý. Je to dokonce hlavní povinnost hostitele. I v tomto případě postupuje podle pořadí společenské významnosti: Nejprve představí společensky méně významnou osobu významnější osobě. Významnější osoba nabídne ruku

svému protějšku a dá najevo potěšení. Někdy není nutné jednu z osob představovat, a to tehdy, jde-li o obecně známou celebritu typu Karla Gotta nebo prezidenta republiky. Pak se představuje jen společensky méně významná osoba.

Kdybych přistoupil se svou ženou ke Karlu Gottovi a řekl: „Karle, to je moje manželka Alena, Alenko, tohle je Karel Gott,“ vzbudili bychom ve všech okolostojících dojem, že moje manželka dostala vycházku z ústavu...

Nešetřme slovy

Trapné chvílky může připravit účastníkům recepce hostitel, který je při představování příliš lakonický: „Dovolte, abych vás představil: pan Krátký, paní Černá. Omluvíte mě?“ Oba pak pronesou úvodní formule: „Krátký, těší mě,“ „Černá, ráda vás poznávám,“ a nastane trapné ticho přerušované jen nejapnými větami typu: „Je to tady hezké, že...?“ Zkušený hostitel takovým trapným chvílkám předchází tím, že při představování uvede nejen jméno, ale i stručnou charakteristiku dotyčné osoby. „Paní ředitelko, dovolte, abych Vám představil svého přítele Jana Krátkého, šéfredaktora týdeníku Cestovatel. Projel prakticky celý svět, nedávno jsme spolu byli na dovolené v Thajsku. Je také vynikající potápěč a horolezec. Honzo, to je ředitelka naší firmy, doktorka Eva Černá, farmakoložka, mimochodem také skvělá tenistka. Myslím, že se letos chystá na nějakou exotickou dovolenou, že ano?“ Ze všech možných charakteristik osob vybereme ty, které se mohou snadno stát tématem rozhovoru, nějakou zajímavost nebo společný zájem. Vždy zdůrazníme to, co je pro druhého člověka podstatné, víme-li to. Hostitel pak může oba s klidným svědomím opustit a pokračovat v představování dalších párů, protože rozšířenou charakteristikou vytvořil oběma účastníkům konverzace solidní základ pro začátek rozhovoru.

Když představuje osobu s akademickým titulem někdo třetí, připojí titul, představuje-li se osoba sama, titul neuvádí, řeší to raději předáním vizitky, na níž je titul uveden. Někdy si nejsme jisti, kdy je nutné představit svého partnera. Jestliže se s někým na ulici, na recepci nebo ve foyer divadla jen letmo pozdravíme, nemusíme svůj doprovod představovat. Pokud se ale s někým zastavíme a zapředeme s ním rozhovor, je nezdvořilé nechat naše partnery stát vedle nás v anonymitě. Pak hned druhá věta po přivítací frázi bude: „Rád bych vám představil svou přítelkyni Lucii Petrovou, marketingovou ředitelku naší firmy, skvělou golfistku.“ Jestli je setkání jen letmé a neočekáváme, že se naše partnerka zapojí do rozhovoru, stačí říct jen: „To je moje přítelkyně Klára.“ Setkáme-li se s přáteli ve foyer divadla, náš doprovod lehce poodstoupí a vyčká, bude-li představen. To záleží na úvaze, jestli jde o letmé setkání nebo o delší konverzaci, kdy nemůžeme partnerku nechat stát opodál několik minut. Usedneme-li společně ke stolu, ihned svoji partnerku představíme.

Pozor na jména

Představujeme se celým jménem a ve správném pořadí - nejprve vyslovíme křestní jméno, pak příjmení. Jméno musíme vyslovit zřetelně a tak nahlas, aby mu náš protějšek bezpečně porozuměl a uložil si ho do paměti. Známe to nedbalé „zašumlování“ jména, které nám připraví vždy horké chvílky. Od první minuty rozhovoru nemyslíme na nic jiného, než jak druhého po pěti, deseti nebo patnácti minutách oslovit, až to bude nezbytné. Čím déle otálíme, tím je situace trapnější. Pokud jsme jménu nerozuměli, neostýchejme se okamžitě se omluvit, že jsme jménu nestihli porozumět, a požádat, aby nám ho náš protějšek zopakoval zřetelně. Britové si jména hláskují, aby měli jistotu, jak jméno zní správně. Zeptat se na přesné znění jména není žádná ostuda, spíš je chyba na straně toho, kdo má obtížně srozumitelné jméno a neusnadňuje to ostatním. Sami předcházíme takovému trapnému okamžiku tím, že své jméno a příjmení vyslovíme naprosto zřetelně. Víme-li, že naše jméno je obtížně srozumitelné či zapamatovatelné, současně s jeho vyslovením podáme svému protějšku vizitku.

Když se nám někdo představí a nedá nám vizitku, všechno ostatní ponechme stranou a soustředíme se na jediné: abychom si zapamatovali jeho jméno. Už během zdvořilostních frází si ho ukládáme do paměti. Můžeme využít mnemotechnické pomůcky: vybavit si blízkého člověka, který se jmenuje stejně, nebo si jméno přirovnat k předmětu, který to jméno označuje či připomíná.

Představování je vlastně první společenský kontakt dvou osob, a proto pamatujeme: nikdy nemáme druhou šanci udělat první dojem.

Dokumenty:

<http://www.youtube.com/watch?v=ZVKpWHJlftc>

<http://www.rancer-petr.cz/clanky/vlastni/38-tv-serial-etiketa>

Obsah

 1. Jak se představujeme

2